

Sprawozdanie

z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Iława za 2020 r.
oraz potrzeby w tym zakresie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy nowe zadania w zakresie wspomaganie rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W myśl art. 176 cytowanej ustawy należy do nich m. in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Rada Miejska w Iławie w dniu 28 stycznia 2019 roku podjęła uchwałę nr V/51/19 w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Iława na lata 2019 – 2021. Rada Miejska w Iławie wyznaczyła Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącego wspierania rodzin (uchwała nr XXV/258/12 z dnia 29 sierpnia 2012).

Program wspierania rodziny ma na celu pomoc osobom i rodzinom z grup szczególnego ryzyka, jak również podjęcie działań osłonowych zapobiegających izolacji i marginalizacji, a także działań prewencyjnych i edukacyjnych na rzecz wspierania rodzin po to, aby poszczególni członkowie rodziny dążyli do samorealizacji, zaradności, samodzielności i odpowiedzialności.

Celem głównym Programu jest:

„Rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodzin zamieszkujących teren Gminy Miejskiej Iława”

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
2. Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodziny i dzieci.
3. Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodzin i dzieci.

Zadania z zakresu wspierania rodziny są realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie przy wsparciu:

- Urzędu Miasta w Iławie,
- Ośrodka Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Iławskiego Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji,
- Iławskiego Centrum Kultury,
- Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji – Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Iławie,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- placówek oświatowych,
- innych instytucji oraz organizacji pozarządowych, w ramach których prowadzone są różne formy pomocy rodzinie.

Cel szczegółowy 1

Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia, grupy samopomocowe	Liczba spotkań (szt.)	442
		Liczba grup wsparcia (szt.)	20
2.	Praca z rodziną biologiczną dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej	Liczba rodzin wspieranych (szt.)	13
3.	Promowanie rodzinnej integracji	Liczba imprez/spotkań integracyjnych (szt.)	147
4.	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (szt.)	52
		Liczba dzieci umieszczonych w domach dziecka (szt.)	5
		Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (szt.)	3

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się kompleksowe wsparcie przez działania wielu instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

Działanie 1: *Spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia, grupy samopomocowe*

Przedszkola Miejskie:

- Liczba grup wsparcia/grup samopomocowych - 1
- Liczba spotkań – 31

Szkoły Podstawowe:

- Liczba grup wsparcia/grup samopomocowych - 15
- Liczba spotkań – 171

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie:

- Liczba grup samopomocowych – 4
- Liczba spotkań grup samopomocowych – około 240.

Spotkania grupowe i indywidualne, kierowanie do specjalistów, udzielanie porad.

W roku 2020, z powodu pandemii COVID-19, wiele spotkań odbywało się on-line.

Działanie 2: *Praca z rodziną biologiczną dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej.*

Najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka jest jego rodzina biologiczna. Dlatego, gdy rodzina ma trudności, jest w różnorodny i długotrwały sposób wspierana. Droga wsparcia rodziny, która ma trudności w prawidłowej opiece nad dzieckiem przebiega od diagnozy problemów, poprzez ustalenie z rodziną planu ich rozwiązania i jego realizację, do ponownej oceny sytuacji tej rodziny. Jeżeli rodzice są zmotywowani do dokonania zmian w życiu swoim i rodziny, proces ten będzie, przy pomocy pracowników socjalnych i asystentów rodziny we współpracy z psychologami, terapeutami, prowadził do znaczącej poprawy funkcjonowania rodziny. W sytuacji, gdy dziecko zostaje umieszczone w rodzinie zastępczej, pracownik socjalny nadal kontynuuje pracę z rodziną biologiczną w celu jej reintegracji. Asystent rodziny i pracownik socjalny wspólnie z członkami rodziny ustalają plan pracy z rodziną i dokonują oceny sytuacji rodziny. Analizują czy dziecko, które zostało umieszczone w pieczy zastępczej może powrócić do rodziny biologicznej. W przypadku gdy przebywa w domu rodzinnym, czy zachodzi konieczność umieszczenia go w pieczy zastępczej.

W roku 2020 pracownicy socjalni objęli swoim wsparciem i pracą socjalną **13 rodzin**, w których dzieci zostały czasowo umieszczone w pieczy zastępczej.

Działania podejmowane przez rodzinę biologiczną w celu powrotu dziecka z pieczy zastępczej:

- kontakty z dzieckiem,
- współpraca z asystentami rodziny,
- współpraca z pracownikiem socjalnym,
- spotkania z terapeutami,
- podjęcie leczenia odwykowego,
- starania o polepszenie warunków mieszkaniowych i bytowych,
- pomoc finansowa,
- podjęcie zatrudnienia.

Działanie 3: *Promowanie rodzinnej integracji.*

Integracja w rodzinie jest ważnym elementem zacieśniającym więzi jej poszczególnych członków. Powoduje, że rodzina staje się silna, a tym samym funkcjonująca prawidłowo.

W ramach działalności na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży realizowano w 2020 roku następujące formy wsparcia:

Ławskie Centrum Kultury zorganizowało około 20 imprez promujących rodzinną integrację. Wzięło w nich udział około 5.000 osób, w tym około 1.000 dzieci i młodzieży. Były to m.in. takie imprezy jak:

- Dzień Dziecka w ICK
- Dni Ławy w ramach których wystawiono spektakl dla rodzin z dziećmi
- wakacyjne koncerty w amfiteatrze
- kino samochodowe na parkingu przy basenie
- seanse kinowe dla dzieci
- Legendy Motoryzacji
- warsztaty animacji poklatkowej z projekcji efektów w kinie
- konkursy skierowane do rodzin (np. List do Św. Mikołaja, szopka bożonarodzeniowa)
- Mini Jarmark Bożonarodzeniowy z karuzelą wiedeńską
- zajęcia animacyjne prowadzone przed koncertami w amfiteatrze
- działania związane z feriami zimowymi 2020.

Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała 86 spotkań dla rodzin. Były to:

- Klub Mam i Malucha (warsztaty dla rodziców z dziećmi)
- Noc Bibliotek (impreza plenerowa)
- Tu powstają historie (warsztaty tematyczne w Galerii Jeziorak)
- VR w bibliotece (warsztaty z wirtualnej rzeczywistości)
- Narodowe Czytanie
- poSTEDówka (impreza plenerowa)
- Mała książka – wielki człowiek (akcja promująca czytanie dzieciom)
- Klub szachowy FART
- Konwersacje w jęz. polskim dla obcokrajowców (dla dorosłych i dzieci)
- Dorośli dzieciom: „O niefortunnym lądowaniu, niespodziewanych pomocnikach i...” (świąteczny teatrzyk online)
- Głośne czytanie, w tym również online (zajęcia promujące czytanie dzieciom)
- Z ziemi i z ognia (warsztaty ceramiczne dla dorosłych i dzieci)
- Rekoława (historyczne wycieczki po Iławie z grupą rekonstrukcyjną)
- Bookcrossing
- Iławski Plener Literacki (impreza plenerowa)
- EKO Jarmark (impreza plenerowa)
- Klub A4 (wspólne tworzenie komiksów).

Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji zorganizowało 2 imprezy na rzecz rodzin, w których wzięło udział 430 osób, w tym 150 dzieci i młodzieży. Były to:

- Letni kurs samoobrony
- Półmaraton Iławski LA RIVE im. A. Gierszewskiego, w tym akcja dla dzieci „Ja też lubię biegać”

Przedszkola zorganizowały łącznie 21 imprez i spotkań integracyjnych. Były to:

- Dzień Babci i Dziadka,
- pasowanie na przedszkolaka,
- wycieczki edukacyjno-integracyjne,
- festyn wakacyjny,
- bal karnawałowy,
- Jasełka,
- rodzinne czytanie książek.

Szkoły podstawowe zorganizowały łącznie 14 imprez i spotkań integracyjnych. Były to:

- Obchody Światowego Dnia z Zespołem Downa,
- Obchody Światowego Dnia Autyzmu,
- Obchody Światowego Dnia Rodziny,
- Świąteczna Akcja Relacja,
- wyjazdy integracyjne,
- nocne spotkania i warsztaty w szkole: pierwsza pomoc, zajęcia kulinarne
- warsztaty taneczne, artystyczne, muzyczne,
- pokaz ratownictwa wodnego.

Organizacje pozarządowe:

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną zorganizowało 2 imprezy integracyjne: zabawę karnawałowo-walentynkową i zabawę andrzejkową oraz 2 wycieczki integracyjne.

Działanie 4: Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za dziecko umieszczone w pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki:

- w pierwszym roku pobytu dziecka – 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka,
- w drugim roku – 30%,
- w trzecim roku i następnych latach – 50%.

Do wydatków zalicza się: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej, dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dofinansowanie do wypoczynku dziecka, świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczenie w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.

W 2020 r. liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej wyniosła 60, w tym dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych – 52 osoby, dzieci umieszczone w domach dziecka – 5 osób, dzieci umieszczone w innych placówkach – 3 osoby.

W 2020 r. 9 dzieci opuściło pieczę zastępczą. Powodami opuszczenia były:

- powrót pod opiekę rodziców biologicznych – 1,
- umieszczenie w domu pomocy społecznej – 1,
- adopcja – 4,
- placówek opiekuńczo-wychowawczych – 3.

26 wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze objęto procesem usamodzielnienia.

Cel szczegółowy 2

Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodziny i dzieci.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	66
		Liczba osób w tych rodzinach (szt.)	265
		Liczba dzieci w tych rodzinach (szt.)	161
		Liczba asystentów rodziny (szt.)	4
2.	Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i konsultacji	Liczba udzielonych porad (szt.)	3.429
		Liczba udzielonych konsultacji (szt.)	1.948

		<u>Specjaliści:</u> psycholog, logopeda, oligofrenopeda, neurologopeda, pedagog, pedagog specjalny, nauczyciel terapeuty, radca prawny.	
3.	Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	Liczba rodzin korzystających z usług (szt.)	8
4.	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)	314
5.	Realizacja programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodziny	Liczba realizowanych programów (szt.)	17
		Liczba rodzin objętych programami (szt.)	1.019
		Liczba dzieci objętych programami (szt.)	1.533
		<u>Programy:</u> Program „Opieka wychowawcza”, Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, Program „Chronimy dzieci”, Program „Czyste powietrze”, Program „ARS, czyli jak dbać o miłość”, Projekt „Moc możliwości”, warsztaty pn. „Depresja”, Program „Dzieci uczą rodziców”, Ogólnopolski program edukacyjny, Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.	
6.	Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę	Liczba projektów (szt.)	6
		Liczba rodzin objętych wsparciem (szt.)	227
		<u>Projekty:</u> „Rodzina źródłem inspiracji”, „Aktywizacja podopiecznych TPD w Iławie”, „Wiemy jak pomagać – Iławski Młodzieżowy Inkubator Inicjatyw Obywatelskich”, „Akademia samodzielności”, „Kompleksowa rehabilitacja niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych w zespole Rehabilitacyjno-Terapeutycznym”, „Punkt Wczesnej Interwencji”	
7.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	Liczba placówek (szt.)	3
		Liczba uczestników (szt.)	123
		<u>Placówki wsparcia dziennego:</u>	

		Świetlica Środowiskowa MOPSIK, Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej, Klub Integracji Społecznej, Warsztaty Terapii Zajęciowej przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Łławie.	
8.	Rozwijanie innowacyjnych form pracy z rodziną (mediacje, terapia, dialog motywujący)	Liczba rodzin objętych wsparciem (szt.)	100
		Liczba udzielonego wsparcia z podziałem na jego rodzaj (szt.)	111

Działanie 1. : Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W 2020 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łławie było zatrudnionych 4 asystentów rodziny. Asystenci rodziny objęli swoim wsparciem 66 rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo, w tym 265 osób oraz 161 dzieci w tych rodzinach.

Wsparciem asystenta rodziny objęto rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, prowadzenia gospodarstwa domowego, zagrożonych umieszczeniem ich dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, których dzieci już przebywają w pieczy zastępczej. Rodziny te zostały wytypowane przez pracowników socjalnych. W tym asystenci pracowali również z 2 rodzinami w ramach Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Należy zaznaczyć, że rodzinie może zostać przydzielony asystent rodziny, tylko za jej zgodą.

Zaangażowanie asystenta rodziny skupia się między innymi na wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw rodzicielskich i życiowych wszystkich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Zadaniem asystenta rodziny jest także całościowe wspieranie rodziny, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie samooceny oraz poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności.

Praca asystenta koncentruje się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci, aby nie doszło do sytuacji, w wyniku której koniecznym byłoby objęcie dzieci opieką zastępczą.

Rodziny objęte działaniami asystentów rodziny (zgodnie z indywidualnym planem działania), stopniowo poprawiają niekorzystną sytuację rodzinną, poprzez możliwość współdziałania w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej, nabywają umiejętności radzenia sobie z trudnościami, kontroli nad własnym życiem oraz umiejętności egzekwowania swoich praw.

Działanie 2: Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i konsultacji

W obszarze działań pomocowych duże znaczenie ma zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności, dostępu do poradnictwa specjalistycznego. Każda rodzina w zależności od zdiagnozowanych problemów i potrzeb otrzymuje odpowiednie wsparcie ze strony pracowników socjalnych, asystentów rodziny, czy psychologów. Może uzyskać również wsparcie w postaci poradnictwa specjalistycznego w zakresie porady prawnej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łławie zatrudnia następujących specjalistów:

- radca prawny – udzielił podopiecznym Ośrodka 276 porad, (niektórzy korzystali wielokrotnie), przyjmował interesantów w poniedziałki i czwartki. Większość spraw łączyła

się z kodeksem rodzinnym i opiekuńczym (wnioski o przyznanie alimentów, uchylenie alimentów, podwyższenie alimentów, ustalenie ojcostwa, konsultacje z dziedziny sprawowania władzy rodzicielskiej, pozbawienie władzy rodzicielskiej, w tym ustalania kontaktów z dziećmi po wyroku rozwodowym jak i tych z dziećmi pozamałżeńskich, sprawy rozwodowe), często klienci zwracali się z prośbą o tłumaczenie treści poszczególnych pism sądowych, terminów sądowych, apelacji. Część spraw dotyczyła postępowań odwoławczych od decyzji ZUS, czy też od orzeczeń Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

- psycholog – udzielał wsparcia dla dzieci, ich rodzin oraz pracowników w świetlicy środowiskowej MOPSIK i MKIS w formie:
 - konsultacji rodzinnych,
 - konsultacji indywidualnych,
 - rozmów wspierających dzieci, młodzież, dorosłych będących w sytuacjach kryzysowych,
 - psychoedukacji rodziców w ramach funkcjonowania KIS – spotkanie nt. „Co można zmienić w rodzinie, aby mogła ona lepiej funkcjonować” - 23 osoby,
 - psychoedukacji wychowawców – rozmów wyjaśniających, podsumowujących oddziaływania wychowawcze lub dotyczących bieżących problemów z podopiecznymi,
 - terapii indywidualnych dzieci i młodzieży (krótkoterminowych), prowadzonych metodami: behawioralnymi, arteterapią, rozmowami terapeutycznymi, TSR (terapią skoncentrowaną na rozwiązaniach),
 - terapii grupowych dzieci i młodzieży, prowadzonych metodami: arteterapią, grami dydaktycznymi, grami psychoedukacyjnymi, elementami socjoterapii,
 - psychoedukacji osób będących podopiecznymi MOPS i PUP (długotrwale bezrobotnymi) w ramach funkcjonowania KIS – 2 spotkania nt. „Motywacja do zmian” - łącznie 28 osób.

Psycholog udzielał także opieki psychologicznej rodzinom, osobom dorosłym będących podopiecznymi ośrodka oraz wsparcia pracownikom ośrodka poprzez:

- cykliczne konsultacje z asystentami rodzin (psychoedukacja, wspieranie w pracy opiekuńczej, wyznaczanie celów w pomocy rodzinom),
- interwencje kryzysowe: wizyty w domach rodzinnych u rodzin/osób objętych opieką ośrodka,
- wizyty w środowiskach rodzinnych w celu diagnozy sytuacji podopiecznych,
- konsultacje rodzinne,
- konsultacje indywidualne z osobami uzależnionymi (alkoholizm), z osobami w kryzysie, z ofiarami przemocy domowej (Niebieska Karta),
- konsultacje indywidualne z osobami – sprawcami przemocy,
- spotkania terapeutyczne z osobami w depresji, w trudnej sytuacji życiowej, z zaburzeniami osobowości, osamotnionymi po chorobie onkologicznej, po chorobie neurologicznej, po utracie najbliższej osoby,
- konsultacje indywidualne z pracownikami MOPS oraz ich podopiecznymi dotyczące problemów rodzinnych i zawodowych.

Łącznie w 2020 roku w ramach świadczenia pomocy psychologicznej odbyły się 192 spotkania, w tym – 8 spotkań z osobami ofiarami przemocy w rodzinie (Niebieska Karta). Pomocą psychologiczną objęto 48 rodzin, w tym 12 rodzin spotkaniami regularnymi.

Przedszkola Miejskie zatrudniały następujących specjalistów:

- psycholog – 1 osoba,
- logopeda – 6 osób,
- oligofrenopeda – 2 osoby,
- neurologopeda – 1 osoba

Ogółem udzielono 264 porad oraz 290 konsultacji. Niektóre przedszkola nie prowadzą ewidencji, udzielają porad na bieżąco, według potrzeb.

Szkoły Podstawowe zatrudniały specjalistów takich jak:

- logopeda – 3 osoby,
- pedagog – 9 osób,
- oligofrenopeda – 12 osób,
- pedagog specjalny – 1 osoba,
- nauczyciel terapeuta – 1 osoba,
- psycholog – 2 osoby

Ogółem udzielono 772 porad oraz 382 konsultacji.

Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:

- ogółem udzielono 201 porad oraz 286 konsultacji (rodzicom, nauczycielom, wychowawcom placówek, pedagogom, psychologom).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie:

Zatrudnieni specjaliści:

- psycholog – 2 osoby
- pedagog – 2 osoby

Liczba udzielonych porad – 197.

Liczba udzielonych konsultacji - 197.

Ośrodek Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie i Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Zatrudnieni specjaliści:

- psycholog – 1 osoba
- pedagog terapeuta – 1 osoba,
- terapeuta uzależnień – 1 osoba,
- pedagog – terapeuta ds. przemocy – 1 osoba
- prawnik - radca prawny – 2 osoby
- pedagog – 1 osoba

Udzielono 928 porad i konsultacji.

Działanie 3: Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze są formą wsparcia świadczoną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie dla osób samotnych, starszych chorych i niepełnosprawnych. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze to usługi dostosowane do poszczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W roku 2020 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie świadczył usługi opiekuńcze w **181 rodzinach**, natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były **8 rodzinom**.

Działanie 4: Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom

Rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie przyznawał pomoc w formie:

- zasiłków stałych – 124 rodzinom
- okresowych – 429 rodzinom
- celowych – 607 rodzinom

Ogółem świadczeniami z pomocy społecznej **objęto 957 rodzin, liczących 1.837 osób.**

Świadczenia rodzinne

W 2020 r. udzielono także pomocy w formie:

- świadczeń rodzinnych – 2.346 rodzinom,
- funduszu alimentacyjnego - 261 świadczeniobiorcom,
- świadczenia wychowawczego – 3.812 rodzin, w tym 5.941 dzieci,
- świadczenia „dobry start” - 872 rodzinom.

Stypendia i zasiłki szkolne

Od września 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie realizuje program pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów. Pomoc ta przysługuje w formie: stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego.

W okresie od 1 stycznia 2020 roku do 31 sierpnia 2020 roku (rok szkolny 2019/2020) na wypłatę stypendiów i zasiłków szkolnych wydatkowano kwotę 115.957,00 zł. Była to kontynuacja świadczeń przyznanych w 2019 roku dla 91 rodzin, w tym 335 osobom w tych rodzinach.

W okresie od 01 września 2020 r. do 31 grudnia 2020 roku (rok szkolny 2020/2021) przyjęto 98 wniosków o stypendium szkolne i wypłacono 95 świadczeń na kwotę 53.638,53 zł.

Ostatecznie w 2020 roku stypendia szkolne wypłacono 172 uczniom ze 107 rodzin, liczących 394 osoby.

Transport

Z usług transportowych skorzystało w 2020 r. w formie:

- przewozu dzieci i młodzieży do szkół i przedszkoli od stycznia do czerwca - 57 osób, natomiast od września do grudnia - 43 osoby,
- z wyjazdu do szpitali, poradni specjalistycznych oraz na turnusy rehabilitacyjne:
- busem Opel Vivaro – 2 osoby niepełnosprawne,
- busem Renault Trafic – 1 osoba niepełnosprawna,
- samochodem osobowym Deawoo Lanos – 4 osoby niepełnosprawne.

Karta Dużej Rodziny

Od dnia 16 czerwca 2014 roku Gmina Miejska Iława realizuje program rządowy dla rodzin wielodzietnych – Karta Dużej Rodziny. Zadanie to zostało przekazane do realizacji Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Iławie.

Celem programu jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, które mogą zapewnić rodzinom szczególne uprawnienia w ramach prowadzonej działalności. Program ma zasięg ogólnokrajowy, zatem adresowany jest do członków rodzin wielodzietnych bez względu na ich miejsce zamieszkania. Beneficjentami są członkowie rodziny wielodzietnej, bez względu na jej dochód. Dokumentem identyfikującym członków rodziny jest Karta Dużej Rodziny, wydawana bezpłatnie na wniosek członka rodziny wielodzietnej przez wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.

W 2020 r. Kartę Dużej Rodziny wydano 125 rodzinom, w tym:

- 35 nowym rodzinom z dziećmi,
- 90 rodzinom składającym się wyłącznie z rodziców już dorosłych dzieci.

Wydano 377 kart tradycyjnych oraz 254 karty w formie elektronicznej.

Wyszczególnienie	Rok	
	2019	2020
Liczba rodzin z terenu miasta, którym wydano KDR	579	125
Liczba wydanych kart	1.147 kart tradycyjnych 627 kart w formie elektronicznej	377 kart tradycyjnych 254 karty w formie elektronicznej

W 2016 r. uchwałą Rady Miasta w Iławie nr XXII/206/16 z dnia 21.03.2016 r. został wprowadzony Program „Iławska Karta Dużej Rodziny”, adresowany do rodzin wielodzietnych, zamieszkujących na terenie Gminy Miejskiej Iława, którym przysługuje prawo posiadania KDR w rozumieniu ustawy. Mieszkańcy Iławy posiadający rządową KDR mogą korzystać z ulg w niżej wymienionych instytucjach i przedsiębiorstwach usługowych na terenie Iławy:

- Basen – Centrum Turystyczno-Rekreacyjne w Iławie,
- Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji
- Iławskim Centrum Kultury,
- Miejskiej Bibliotece Publicznej,
- Restauracji United Chicken przy ulicy Królowej Jadwigi,
- Hurtowni Elektrycznej Eldro,
- Firmie Handlowo-Usługowej FLOWATER,
- Hurtowni Elektrycznej Widro,
- Sklepie Biker-Budzyk,
- Kurierze Iławskim,
- Hurtownia Kleks,
- Firma Lech – Jar
- Firma Handlowa Narzędziowiec
- FHU Polzbyt
- MK System
- Kuchnia Domowa ul. Kościuszki

- Sklep „Hobby i Ogród”
- Sklep internetowy Myah Julia Kreyser
- Firma Technik
- Statek Ilavia
- Karczma Łabędź
- MK System
- My Commerce Karol Pesta

Dożywianie dzieci

Wszystkie dzieci i młodzież wymagające wsparcia w formie dożywiania, zostały objęte tą formą pomocy (jeśli wyraziły zgodę). Dożywianiem w formie obiadów w szkole bądź posiłku w przedszkolu i internacie objętych było **347 dzieci i młodzieży**. Posiłki były finansowane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

W ramach tego Programu rodziny wymagające wsparcia otrzymały na Święta Wielkanocne i Bożego Narodzenia paczki z żywnością – **358 rodzin i 856 osób w tych rodzinach**.

Wyszczególnienie	Lata	
	2019	2020
Liczba dzieci/młodzieży dożywianych w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz „Posiłek w szkole i w domu”	414	347
Liczba rodzin i osób w tych rodzinach, które otrzymały paczki z żywnością na Święta w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	452 rodziny (1.082 osoby w rodzinach)	358 rodzin (856 osób w rodzinach)

Liczba dzieci i młodzieży korzystających z pomocy w formie dożywiania systematycznie ulega zmniejszeniu (może to być efekt ustawy - świadczenie wychowawcze 500 plus, a w 2020 r. epidemii koronawirusa i związane z tym zdalne nauczanie). Nadal jednak utrzymuje się na wysokim poziomie i zdecydowanie jest potrzeba realizacji w naszym mieście programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

Bank Żywności w Olsztynie

Liczba osób korzystających z żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) wyniosła **650 osób**, w tym 50 osób objętych kwarantanną domową. Wydano mieszkańcom Iławy 42.673,81 kg artykułów żywnościowych na kwotę 181.756,18 zł.

Organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych:

Ważnym zadaniem z zakresu wsparcia rodziny jest organizacja wypoczynku letniego i zimowego dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych. Zadania z tego zakresu realizował:

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie:**
 - w terminie od 10.08.2020 r. do 19.08.2020 r.- 15 uczniów szkół podstawowych wyjechało na kolonie do Małe Ciche k/Zakopanego.
- **Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej** organizował dla młodzieży - uczestników Klubu:
 - półzimowisko w terminie 20.01.2020 r. - 31.01.2020 r. - 10 uczestników,
 - letnie półkolonie:
 - w terminie 20.07.2020 r. - 31.07.2020 r. (I turnus)

w terminie 03.08.2020 r. - 14.08.2020 r. II turnus)
w terminie 17.08.2020 r. - 28.08.2020 r. (III turnus)

Łącznie w wypoczynku wzięło udział 10 podopiecznych Klubu.

• **Świetlica Środowiskowa „MOPSIK”:**

- półzimowisko w terminie 20.01.2020 r. do 31.01.2020 r. - 18 uczestników,
- półkolonie letnie:
 - w terminie 20.07.2020 r - 31.07.2020 r. (I turnus) – 23 uczestników
 - w terminie 03.08.2020 r. do 14.08.2020 (II turnus) – 29 uczestników
 - w terminie 17.08.2020 r. - 28.08.2020 r. (III turnus) – 29 uczestników.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci objęło swoim wsparciem finansowym i rzeczowym 35 rodzin – podopiecznych TPD.

Działanie 5: Realizacja programów profilaktycznych z zakresu dysfunkcji rodziny.

W 2020 roku realizowane były następujące programy z zakresu przeciwdziałania dysfunkcji rodzin:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Hławie realizował następujące programy na rzecz rodzin:

- Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - program zapewniał osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym lub umiarkowanym wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowanie w życiu społecznym. Finansowany był w 100% ze środków Funduszu Solidarnościowego. Program zakładał następujące cele:
- wprowadzenie usługi asystenta,
 - ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia,
 - przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność,
 - umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności, np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych, czy też sportowych.

Usługi asystenta polegały na:

- wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce, np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne/rozrywkowe/społeczne/sportowe itp.;
- wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne;
- zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji;
- załatwieniu spraw urzędowych;
- nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami;
- korzystaniu z dóbr kultury (tj. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy itp.).

W 2020 r. objęto wsparciem 16 osób niepełnosprawnych, w tym 13 osób z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności i 3 osoby z orzeczoną umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Zrealizowanych zostało 1.061 godzin wsparcia, z tego 960 godzin osobom z orzeczoną znacznym stopniem niepełnosprawności i 101 godzin osobom z orzeczoną umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Na realizację Programu AOON w 2020 roku wykorzystano środki w wys. 33.244,32 zł. Zatrudniono 4 asystentów.

- Program „Opieka wytchnieniowa” - Program zapewniał członkom rodziny lub opiekunom osób z niepełnosprawnością czasowe odciążenie od codziennych obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki, zapewniał czas na odpoczynek i regenerację.

Celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniem równoważnym.

W 2020 r. objęto wsparciem usługi opieki wytchnieniowej 3 osoby świadczące opiekę nad osobą niepełnosprawną, w tym 2 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i 1 osobę ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Zrealizowano 291 godzin usługi opieki wytchnieniowej, w tym: 153 godziny usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego świadczonych dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz 138 godzin usługi opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego świadczonych osobom z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Usługa opieki wytchnieniowej świadczona była w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Całkowity koszt usługi opieki wytchnieniowej wyniósł 23.030,00 zł, z tego ze środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystano 18.424,00 zł, natomiast ze środków własnych 4.606,00 zł. Zatrudniono 4 osoby świadczące opiekę nad osobami niepełnosprawnymi.

Przedszkola Miejskie zrealizowały 4 programy. Swoim wsparciem objęto 184 rodziny, w tym 348 dzieci. Były to m.in.: Program „Chronimy dzieci”, Ogólnopolski program edukacyjny, Ogólnopolski program profilaktyki antynikotynowej i przeciwsmogowej pn. „Czyste powietrze wokół nas”.

Szkoły Podstawowe zrealizowały 13 programów. Swoim wsparciem objęto 835 rodzin, w tym 1185 dzieci. Były to m.in.: Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły; Program pn. „ARS, czyli jak dbać o miłość”; programy wzmacniające poczucie własnej wartości w dzieciach, rozwijanie ich zainteresowań oraz uzdolnień, projekt pn. „Moc możliwości”; warsztaty dla szkół organizowane przez OPPUiPR w formie online pn. „Depresja”; program dla klas I-III pn. „Dzieci uczą rodziców”.

Działanie: Tworzenie i realizacja projektów wspierających rodzinę.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie w roku 2020 r. realizował projekt pn. „Rodzina źródłem inspiracji”. Swoim wsparciem objął 9 rodzin. Projekt był realizowany w ramach Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – mazurskiego na lata 2014 – 2020, oś priorytetowa RPWM.11.00.00 Włączenie społeczne, Działanie RPWM.11.02.00 „Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym”, Poddziałanie RPWM.11.02.03 Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym – projekty konkursowe.

Celem projektu była poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczenia społecznego, poprzez objęcie usługami wspierającymi wypełnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Zadania realizowane w ramach projektu:

1. Wsparcie dla rodzin:

- poradnictwo rodzinne - systemowe
- wyjazd integracyjny dwudniowy
- praca socjalna
- warsztaty dla całych rodzin (rękodzieło, przed świętami, wspólne gotowanie)
- wieczór gier/wieczór filmowy (zakup gier)
- festyn rodzinny

2. Wsparcie dla rodziców:

- poradnictwo specjalistyczne (psycholog, prawnik, mediator)

- warsztaty kompetencji rodzicielskich
- warsztaty kompetencji życiowych
- warsztaty komunikacyjne
- grupa samopomocowa
- opieka dla osób zależnych

3. Wsparcie dla dzieci:

- warsztaty psychoedukacyjne
- szkoła dla dzieci
- dwa wyjazdy jednodniowe
- klub dla dzieci i młodzieży.

W 2020 r., z uwagi na epidemię COVID-19 zrealizowano część zajęć. Realizacja wszystkich nie była możliwa z uwagi na wprowadzone obostrzenia. Realizowane były spotkania indywidualne z psychologiem i terapia rodzinna, część warsztatów dla dzieci i całych rodzin. Zajęcia w ramach projektu odbywały się w budynku Centrum Aktywności Lokalnej w Iławie.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w 2020 roku zrealizowało 2 projekty:

- Projekt pn. „Aktywizacja podopiecznych TPD w Iławie”. Cel projektu - aktywizacja dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez spotkania z socjoterapeutą, logopedą, reporterem i nauczycielem j. angielskiego. Projekt był realizowany w ramach konkursu grantowego „Działaj lokalnie”.
- Projekt pn. „Wiemy jak pomagać - Iławski Młodzieżowy Inkubator Inicjatyw Obywatelskich”. Zadaniem projektu było utworzenie mechanizmu wspierania inicjatyw młodzieżowych oraz zapewnienie budżetu na ich realizację.

W 2020 r. w ramach ww. projektów objęto wsparciem 55 rodzin.

Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Iławie zrealizowało w 2020 r. 3 projekty:

- Projekt pn. „Akademia samodzielności” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Cel projektu - podniesienie aktywności społecznej i poprawa sytuacji rodzinnej 150 osób, w tym 110 osób z niepełnosprawnościami z terenu Iławy oraz powiatu iławskiego, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wsparcie realizowano poprzez: warsztaty edukacyjno-rozwojowe, poradnictwo, mieszkalnictwo wspomagane, osobiste usługi asystenckie, wyjazdy integracyjne. Wsparciem objęto 55 rodzin.
- Projekt pn. „Kompleksowa rehabilitacja niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych w zespole Rehabilitacyjno-Terapeutycznym” współfinansowany ze środków PFRON i Gminy Miejskiej Iława. Cel projektu – zwiększenie dostępu do rehabilitacji i terapii dla osób niepełnosprawnych do 24 r.ż. Wsparcie realizowano poprzez: terapię psychologiczną, terapię logopedyczną, rehabilitację ruchową, terapię indywidualną, integrację sensoryczną, terapię grupową. W projekcie wzięło udział 45 osób.
- Projekt pn. „Punkt Wczesnej Interwencji” współfinansowany ze środków Gminy Miejskiej Iława, Powiatu Iławskiego, środków unijnych. Cel projektu – zwiększenie dostępu do rehabilitacji i terapii dla osób niepełnosprawnych do 3 r.ż. Wsparcie realizowano poprzez: diagnozę i konsultacje lekarza specjalisty rehabilitacji medycznej, fizjoterapeutę

diagnozującego, fizjoterapeutę realizującego, terapeutę integracji sensorycznej, neurologopedę. Wsparciem objęto 50 rodzin.

Działanie 7: *Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.*

Placówki wsparcia dziennego są jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny, w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W pracy z dzieckiem współpracują z rodzicami, opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie działa **Świetlica Środowiskowa „MOPSIK”**, w zajęciach której uczestniczyło w 2020 r. - 23 dzieci ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i problemowych. Świetlica działa od poniedziałku do piątku zgodnie z przyjętym programem, który uwzględnia w szczególności:

- potrzeby edukacyjne dzieci (pomoc w nauce, odrabianiu lekcji),
- zajęcia z psychologiem,
- terapia zajęciowa,
- zajęcia relaksacyjne,
- zajęcia tematyczne z dziećmi dotyczące uzależnień, zachowań agresywnych, dysfunkcji itp.
- zajęcia muzyczne i taneczne,
- zajęcia teatralne,
- zabawy ruchowe, gry zespołowe,
- współpracę z rodzicami dzieci biorących udział w zajęciach prowadzonych przez świetlicę,
- dożywianie dzieci w formie podwieczorków, a w okresie ferii letnich i zimowych także z obiadów z MOPS Iława,
- organizację wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży w formie półkolonii.

Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej przy MOPS w Iławie. Klub prowadzi swoją działalność od poniedziałku do piątku dla młodzieży w wieku 13-18 lat. W okresie wolnym od nauki organizowane są półkolonie oraz półzimowisko. Zadaniem Klubu jest pomoc w trudnych sytuacjach życiowych uczestników, przeciwdziałanie zjawiskom wyuczonej bezradności i wykluczenia społecznego młodzieży oraz profilaktyka.

W 2020 r. w zajęciach Klubu udział wzięło 24 uczestników z różną częstotliwością, z którymi prowadzono między innymi:

- wsparcie edukacyjne,
- stosowanie różnych form aktywizacji młodzieży – przeciwdziałanie wyuczonej bezradności oraz niwelowanie deficytów emocjonalno-społecznych uczestników,
- zajęcia indywidualne mające na celu motywowanie uczestników do poprawy wyników w nauce, frekwencji szkolnej oraz zachowania,
- wsparcie psychologiczne (indywidualne i grupowe),
- naukę zachowań asertywnych, umiejętności skutecznego odmawiania
- podnoszenie umiejętności interpersonalnych oraz społecznych uczestników,
- profilaktykę uzależnień,
- profilaktykę innych zachowań ryzykownych (przemoc, cyberprzemoc itp.),

- profilaktyka Covid-19,
- prowadzenie różnorodnych form terapii zajęciowej – zajęcia plastyczne, techniczne, artystyczne itp.,
- zajęcia tematyczne: dziennikarskie, fotograficzne, wokalnno-muzyczne, taneczne, sportowo-rekreacyjne, komputerowe, teatralne, kulinarne, samoobrony, akrobatyczne, artystyczne itp.),
- praca z rodzinami uczestników MKIS,
- edukacja multimedialna, nieformalna,
- zajęcia pływackie i rekreacyjne na besenie,
- warsztaty gimnastyczne, akrobatyczne, taneczne, bębniarskie i perkusyjne, sportowego strzelectwa laserowego, artystyczne – motanki, witraże, fotograficzne, komputerowe, pierwszej pomocy
- wycieczki,
- dożywianie uczestników w formie podwieczorków, a w okresie wakacji oraz ferii zimowych także w formie obiadów.
- zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem,
- wdrażanie programów z zakresu higieny osobistej,
- angażowanie uczestników zajęć do udziału w akcjach charytatywnych organizowanych na terenie miasta oraz motywowanie do pracy wolontariackiej,
- dożywianie w formie podwieczorków,
- organizację wypoczynku letniego i zimowego młodzieży w formie półkolonii i półzimowiska.

Klub Integracji Społecznej przy MOPS w Iławie, który realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny. Klub swoim działaniem obejmuje osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym. Celem uczestnictwa w zajęciach KIS jest edukacja społeczna i zawodowa, która ułatwi osiągnięcie samodzielności zawodowej i ekonomicznej uczestników. Służy on kompleksowym wsparciem swoim uczestnikom oraz ich rodzinom. Klub Integracji Społecznej jest członkiem Regionalnej Platformy Współpracy na rzecz Ekonomii Społecznej.

Poprzez Klub w 2020 r. realizowane były następujące działania:

- **Prace społecznie użyteczne** we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Iławie w terminie od 02.03.2020 r. do 30.11.2020 r. W ramach porozumienia pomiędzy Starostą Iławskim, a Gminą Miejską Iława do programu dotyczącego prac społecznie użytecznych skierowano łącznie 51 osób. Natomiast zaplanowano 45 miejsc pracy. Odbływały się one w 16 instytucjach użyteczności publicznej:

- Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Iławie – 9 osób,
- Iławskim Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji w Iławie – 2 osoby,
- Iławskim Centrum Kultury w Iławie – 2 osoby,
- Miejskiej Bibliotece Publicznej w Iławie – 2 osoby,
- Przedszkolu Miejskim Integracyjnym Nr 2 w Iławie – 3 osoby,
- Przedszkolu Miejskim Nr 3 w Iławie – 3 osoby,
- Przedszkolu Miejskim Nr 4 w Iławie – 2 osoby,
- Przedszkolu Miejskim Nr 5 w Iławie – 3 osoby,
- Przedszkolu Miejskim Nr 6 w Iławie – 3 osoby,

- Szkole Podstawowej Nr 1 w Iławie – 3 osoby
- Szkole Podstawowej Nr 2 w Iławie – 3 osoby,
- Szkole Podstawowej Nr 3 w Iławie – 3 osoby,
- Szkole Podstawowej Nr 4 w Iławie – 2 osoby,
- Szkole Podstawowej Nr 5 w Iławie – 2 osoby,
- Ośrodka Psychoedukacji Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie w Iławie - 1 osoba,
- Żłobku Miejskim w Iławie – 2 osoby.

Gmina Miejska Iława przeznaczyła na ten cel 30.692,08 zł, natomiast Powiatowy Urząd Pracy – 45.674,52 zł.

- Spotkania - uczestnicy Klubu wzięli udział w 14 spotkaniach. Były to spotkania z psychologiem, pracownikiem urzędu pracy oraz indywidualne konsultacje. W spotkaniach udział wzięło 110 osób.
- Współpraca z Fundacją Instytut Badań i Edukacji Społecznej mająca na celu rozpowszechnienie badań cytologicznych kobiet w związku z akcją pod hasłem „Jestem Kobietą”.
- Współpraca z PCK - pomoc w rozwożeniu paczek świątecznych.
- Transport - w 2020 roku było 6 wyjazdów z podopiecznymi MOPS do Olsztyna, Elbląga, Grudziądza i Marwałdu oraz przewozy dzieci do i ze szkoły.
- Seniorzy - zorganizowano dla tej grupy spotkania tematyczne, zajęcia w plenerze, organizowano czas wolny i przeprowadzono pogadanki o tematyce prozdrowotnej, podczas pobytu z podopiecznymi MOPS w Siemianach.

Warsztat Terapii Zajęciowej przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Iławie to placówka pobytu dziennego dla osób od 18 r. ż. posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym lub znacznym ze wskazaniem do terapii zajęciowej, której celem jest umożliwienie rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie zdobywania lub przywracania do osiągnięcia maksymalnej samodzielności w życiu codziennym, włącznie z podejmowaniem zatrudnienia. Dla każdego uczestnika WTZ opracowywany jest indywidualny program rehabilitacji i terapii, który zawiera informacje dotyczące osoby z niepełnosprawnościami, planowane działania terapeutyczne i spodziewane efekty. WTZ w Iławie swoimi działaniami obejmuje 70 osób z różnymi niepełnosprawnościami: intelektualną, psychiczną, ruchową, sprzężoną. Realizuje zadania z obszaru rehabilitacji społecznej i zawodowej w różnych formach/pracowniach: stolarska, gospodarcza, rękodzieła, przygotowania do pracy, multimedialna, kulinarna, krawiecko-hafciarska, witrażu i fusingu, ceramiki i decoupage, umiejętności społecznych oraz zajęcia rehabilitacji ruchowej. Formami wspomagającymi powyższe są: działania psychologiczne, trening ekonomiczny, zajęcia z zakresu selfadwokatury oraz działalność pozawarsztatowa obejmująca wszelkie wycieczki, pikniki, imprezy integracyjne itp.

Działanie 8: *Rozwijanie innowacyjnych form pracy z rodziną (mediacje, terapia, dialog motywujący).*

Nowatorskie metody pracy socjalnej pozwalają wpłynąć na lepsze przygotowanie do pracy pracowników socjalnych oraz pełniej wykorzystywać ich merytoryczne i organizacyjne umiejętności.

W 2020 roku pracownicy socjalni objęli ww. wsparciem 120 rodzin. Zastosowano następujące metody:

- mediacje – 2,
- elementy TSR – 16,
- dialog motywujący – 110,
- terapia – 2.

Cel szczegółowy 3

Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny i dzieci.

L.p.	Nazwa działania	Wskaźnik realizacji zadania	Liczba
1.	Kursy, szkolenia, warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	Liczba przeszkolonych specjalistów (szt.)	21
		Liczba szkoleń/kursów/warsztatów (szt.)	7
2.	Praca na rzecz rodziny w zespołach/grupach interdyscyplinarnych	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego (szt.)	36
		Liczba spotkań grup roboczych (szt.)	86
		Liczba instytucji zaangażowanych w pracę grup/zespołów (szt.)	6
		Liczba Niebieskich Kart	55

Działanie 1: *Kursy, szkolenia warsztaty dla pracowników instytucji wspierających rodzinę.*

W 2020 roku zostało przeprowadzonych 7 szkoleń/warsztatów dla pracowników instytucji wspierających rodzinę. Przeszkolono 21 specjalistów.

Tematyka szkoleń:

- Praca asystenta rodziny z dzieckiem problemowym,
- Pokonywanie stresu w sytuacjach kryzysowych w rodzinie i w pracy,
- Asystent rodziny, realizacja i dokumentowanie zadań w czasie COVID-19 Zagadnienia prawne i ekonomiczne w pracy asystenta rodziny. Asystent rodziny – lider w pomocy społecznej,
- Dialog motywujący w praktyce,
- Pomoc dziecku z problemem przemocy,
- Kontrakt socjalny jako narzędzie wsparcia i motywacji w procesie zmiany.

Działanie 2: *Praca na rzecz rodziny w zespołach/grupach interdyscyplinarnych.*

Procedura "Niebieska Karta" to instytucjonalne narzędzie służące do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Procedurę wszczyna się poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednej z instytucji: ośrodka pomocy społecznej, policji, służby zdrowia, oświaty, który w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, powziął informację o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie albo w wyniku

zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego przekazuje formularz "Niebieska Karta-A" pozostałym członkom zespołu lub grupy roboczej niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania. Na posiedzenie grupy roboczej lub zespołu interdyscyplinarnego, zaprasza się osobę, wobec, której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie. Na tym posiedzeniu dokonuje się analizy sytuacji rodzinnej, wypełnia formularz "Niebieska Karta- C" oraz tworzy się plan pomocy rodzinie/osobie doświadczającej przemocy. Wszystkie działania zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej są dokumentowane (poprzez formularze "Niebieska Karta" oraz w sposób ustalony przez członków zespołu i zapisany w regulaminie pracy zespołu). Ta dokumentacja jest przekazywana policji lub prokuraturze w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa.

Na terenie Iławy, Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działa w Ośrodku Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie.

Działania	Rok	
	2019	2020
Liczba założonych Niebieskich Kart	68	55
Liczba posiedzeń ZI	40	36
Liczba posiedzeń grup roboczych	81	86

W procedurę „Niebieska Karta” jest zaangażowanych **6 instytucji**:

1. Ośrodek Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Komenda Powiatowa Policji,
4. placówki oświatowe,
5. służba zdrowia,
6. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.

Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem.

We wszystkich obszarach pracy z rodziną ważnym zadaniem jest prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W każdym przypadku rodzina stale objęta jest monitoringiem pracownika socjalnego, a w niektórych rodzinach także asystenta rodziny. Celem działań jest wsparcie rodziny w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej lub trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Na podstawie monitoringu sytuacji dziecka pracownik socjalny ocenia skuteczność podejmowanych działań. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka, pracownik socjalny podejmuje działania interwencyjne, polegające na złożeniu wniosku do sądu o wgląd w sytuację dziecka. Pracownicy socjalni wspólnie z asystentami rodziny współpracowali z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną zagrożoną kryzysem oraz Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Liczba monitorowanych rodzin w wyniku prowadzenia procedury NK – 55.

Na bieżąco monitorowano sytuacje rodzin, w których założono „Niebieskie Karty”. Monitoring prowadzony był przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, policję, oświatę oraz służbę zdrowia zgodnie z opracowanym i przyjętym na posiedzeniu grupy roboczej ds. przeciwdziałania

przemocy w rodzinie planem działania. Czas prowadzenia monitoringu uzależniony był od bieżącej sytuacji w środowisku.

Ponadto pracownicy socjalni i asystenci rodziny współpracowali z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie i innymi PCPR-ami na terenie kraju w sytuacji, gdy dzieci zostały już umieszczone w pieczy zastępczej ze względu na niewydolność rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w celu rozwiązywania sytuacji kryzysowych i zapobiegania ich powstaniu.

Instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny w celu rozwiązywania sytuacji kryzysowych i zapobieganiu ich powstawaniu ściśle ze sobą współpracowały.

- współpraca z Ośrodkiem Psychoedukacji, Profilaktyki Uzależnień i Pomocy Rodzinie,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- współpraca z Towarzystwem Przyjaciół Dzieciom,
- współpraca z sądem,
- współpraca z kuratorami sądowymi,
- współpraca z Policją,
- współpraca ze Strażą Pożarną,
- współpraca z Sanepidem,
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy,
- współpraca z placówkami oświatowymi,
- współpraca z Powiatowym Centrum Rozwoju Edukacji w Iławie - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- współpraca z PCK.

Współpraca poprzez:

- pomoc finansową,
- spotkania indywidualne (poradnictwo specjalistyczne),
- warsztaty,
- konferencje,
- pikniki, imprezy integracyjne,
- udział w grupach roboczych,
- paczki świąteczne,
- prace społecznie – użyteczne,
- wsparcie dla rodzin adopcyjnych,
- wsparcie dla rodzin biologicznych,
- akcje charytatywne,
- zakładanie, prowadzenie i monitoring Niebieskiej Karty,
- wsparcie asystenta rodziny,
- imprezy sportowe.

Wnioski i potrzeby

Problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Zatem niezbędne jest zintegrowane, wspólne działanie wszystkich instytucji działających na rzecz rodziny.

Analiza działań podejmowanych w 2020 r. na terenie Gminy Miejskiej Ława w zakresie wspierania rodziny pozwala stwierdzić, że działania te umożliwiały rodzinom korzystanie z różnorodnego wsparcia z zakresu pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Prowadzone były działania społeczno-kulturowe oraz sportowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Prowadzone były spotkania mające na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację. Funkcjonowały grupy wsparcia i grupy samopomocowe. Prowadzone było także wsparcie specjalistyczne. Należy jednak podkreślić, że wiele zadań z zakresu wspierania rodziny zostało ograniczonych lub w ogóle niezrealizowanych w związku z epidemią Covid-19. Wiele zaplanowanych imprez i spotkań integracyjnych nie odbyło się. Ograniczono spotkania w grupach wsparcia. Część spotkań odbywała się przez platformy internetowe, co w dalszej perspektywie okazało się niewystarczającym wsparciem i budziło potrzebę osobistych spotkań.

Sytuacja rodzin cały czas była monitorowana przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ławie we współpracy z innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny i dziecka. Prowadzone były działania i formy wsparcia w celu wzmocnienia rodziny naturalnej i zmniejszenia ilości dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.

W latach następnych wskazana jest dalsza kontynuacja wsparcia rodzin oraz w miarę możliwości rozszerzenie działań w poszczególnych obszarach:

- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności kompleksowego wsparcia, przede wszystkim bezpłatny dostęp do specjalistów: psychologów, pedagogów, prawników oraz specjalistycznej opieki medycznej,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji,
- szerszy dostęp do rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- wsparcie dzieci i młodzieży z zaburzeniami mowy, lękami, wycofanymi,
- wsparcie dzieci wybitnie zdolnych i rozwijanie ich zdolności,
- pomoc rodzinom w okresie pandemii, przezwyciężanie ich lęków,
- prowadzenie terapii małżeńskich i mediacji,
- dalszy rozwój placówek wsparcia dziennego w celu tworzenia sprzyjających warunków do rozwoju i zainteresowań dzieci i młodzieży,
- praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych aby ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej,
- zapewnienie dostępu do sprzętu umożliwiającego dzieciom udział w różnego rodzaju zajęciach w formie zdalnej w czasie pandemii,
- zabezpieczenie środków na podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych i asystentów rodzin oraz innych specjalistów pracujących na rzecz rodzin,
- sprawna wymiana informacji i zasad współpracy pomiędzy instytucjami.

Potrzeby poszczególnych instytucji:

- **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Iławie:**

- dalsza współpraca z instytucjami zajmującymi się pracą na rzecz rodzin,
- utworzenie zespołu specjalistów planujących pomoc rodzinom i dzieciom,
- zabezpieczenie środków na podnoszenie kwalifikacji przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny,
- zabezpieczenie środków na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- dalsza realizacja na terenie Iławy Lokalnej Karty Dużej Rodziny,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe), w szczególności dla dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym.

- **Miejska Biblioteka Publiczna:**

- zapewnienie dostępu do sprzętu umożliwiającego dzieciom udział w różnego rodzaju zajęciach w formie zdalnej w czasie pandemii,
- zapewnienie wsparcia psychologicznego dzieciom w czasie pandemii,
- kampanie informacyjne nt. zagrożeń związanych z przebywaniem dzieci w zamknięciu podczas pandemii.

- **Iławskie Centrum Kultury:**

- potrzeby finansowe - mimo doposażenia sprzętu instytucja nadal nie posiada wystarczającego sprzętu, pokazały to ostatnie zajęcia w formule online (brakuje tabletów, laptopów),
- zasoby lokalowe ICK są niewystarczające. W kinie jest tylko 220 miejsc. W przypadku większych działań skierowanych do rodzin, ze względów bezpieczeństwa, nie można zaprosić na to wydarzenie wszystkich deklarujących chęć wzięcia w nim udziału,
- doskonalenie zawodowe pracowników ICK.

- **Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną:**

Potrzeby rodzin z osobami z niepełnosprawnością:

- dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (lekarz rehabilitacji medycznej, psychiatra, neurolog, neurologopeda, terapeuta integracji sensorycznej i in.),
- dostęp do rehabilitacji społecznej i zawodowej,
- opieka wytchnieniowa (usługi osobistej asystencji dla osób niepełnosprawnych, mieszkalnictwo wspomagane),
- rozwój zdeinstytucjonalizowanych form opieki dla niesamodzielnych osób niepełnosprawnych po śmierci rodziców, wobec niemożności sprawowania jej przez rodzinę (np. rodzinne domy pomocy, mieszkalnictwo wspierane/chronione),
- wsparcie psychologiczno- pedagogiczne dla rodziców/opiekunów (dyżury specjalistów),
- doradztwo/konsultacje prawne,
- wyjazdy integracyjne (1-2 w roku).

- **Placówki oświatowe:**

- łatwiejszy dostęp do psychiatrii dziecięcego w ramach NFZ,
- wsparcie terapeutyczne i psychologiczne rodzin potrzebujących,
- swobodny, w miarę potrzeby, dostęp do psychologa,
- otwarcie Poradni Rodzinnej w Iławie – wspierającej rodziny w formie terapii rodzinnej, terapii małżeńskiej,
- podjęcie współpracy ze specjalistami przy projektach na rzecz rodziny,
- potrzeba wspierania rodziny dla dzieci z zaburzeniami mowy, lękami, wycofaniem dziecka,
- rozwijanie zdolności dziecka,

- pomoc rodzinom w okresie pandemii (lęk, depresja).

- **Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji:**

- terapie małżeńskie, których PPP nie może prowadzić,
- warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców.

- **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci:**

- uświadamianie rodzin z trudnościami jak mogą sobie radzić w trudnej sytuacji – warsztaty z socjoterapeutą psychologiem, radcą prawnym, kuratorem itp.

Z poważaniem,

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Iławie

mgr Irena Kasprzycka

Iława, dn. 15.03.2021 r.

BURMISTRZ
MIASTA IŁAWY

Dawid Kopaczewski